**Technische vragen Programmabegroting 2027 – 2030 Gemeente Terschelling**
**Fractie PvdA**
**11 oktober 2026**

1. Er is geen aansluiting beschikbaar met de begrotig 2026, dit is het logische gevolg van de nieuwe programmastructuur, maar wordt wel gemist. Nu wordt door de hele begroting gesproken over intensivering, investering etc., maar niet duidelijk is waaruit deze intensiveringen bestaan. Welke budgetten zijn aangepast? Wij missen hierbij met name een aantal speerpunten in het coalitieprogramma, zoals onder andere het wegwerken van de wachtlijst huishoudelijke hlp, het op orde brengen van de communicatiefunctie, tegengaan verrommeling polder etc. Welke intensiveringen zijn verwerkt in deze programmabegroting tem opzichte van de begroting 2026?

   Antwoord:
   De verschillen ten opzichte van de begroting 2026-2029 zijn inzichtelijk gemaakt in de tabel op bladzijde 9 en de toelichtingen onder de tabel.

2. Is er voor de WMO meer budget beschikbaar om te kunnen voldoen aan de ambities van het college?

   Antwoord:
   De uitvoering van de WMO is uitbesteed aan de Dienst Noardwest Fryslân. De budgetten in de gemeentelijke begroting sluiten één op één aan op ons aandeel in de begroting 2027 van de Dienst.

3. De aansluiting met het Uitvoeringsprogramma wordt niet gemaakt, maar is voorzien in latere jaren. Is het mogelijk om aan te geven waar de speerpunten uit het coalitieprogramma/ uitvoeringsprogramma zijn opgenomen: speerpunt coalitieprogramma/ uitvoeringsprogramma → programma → budget?

   Antwoord:
   Deze aansluiting is nog niet gemaakt want niet eenvoudig te leggen. Een speerpunt zoals Sociaal Domein & Welzijn uit het coalitieprogramma heeft bijvoorbeeld betrekking op meerdere programma's in de begroting.

4. Pag. 6: Bestuurlijke hoofdlijnen: waarom wordt hier niet verwezen naar de speerpunten in het coalitieprogramma, bijvoorbeeld Sociaal Domein?

   Antwoord:
   De inhoudelijke speerpunten zijn in de begroting 2027 per programma uitgewerkt onder de kop Wat willen we bereiken ?

5. Met welk percentage inhuur wordt gerekend? Pag. 9

   Antwoord:
   Het percentage inhuur op de totale loonsom bedraagt 5%. Zie de tabel met BBV-indicatoren en de bijbehorende toelichting op bladzijde 119. Ook zal er minder ingezet worden op het inhuren van externen en meer op het inkopen van producten (bijvoorbeeld beleidsdocumenten).

6. Programma Bestuur en Veiligheid: hoeveel handhavingscapaciteit is er in 2027 beschikbaar om verrommeling van de polder aan te pakken? Als dat binnen de bestaande handhavingscapaciteit wordt opgevangen door prioritering, wat doen we dan niet meer?

   Antwoord:
   Er is ruimte voor een handhavingsjurist en twee BOA's. De handhaving van verrommeling in de polder past binnen het budget.

7. Pag. 16: Op welke wijze wordt de raad. worden inwoners etc. betrokken bij de jaarlijkse evaluatie toeristenseizoen, en evenementen?

   Antwoord:
   De raad wordt geïnformeerd via de reguliere P&C cyclus. Bij grote afwijkingen via een apart memo. Bij de tot standkoming van de diverse evenementen geld voor elk evenement een andere groep betrokkenen. Afhankelijk van de aard en omvang zijn afspraken wie betrokken worden.

8. Programma Economie en toerisme: alles moet nog uitgewerkt worden in 2027, in andere woorden de ondernemers moeten nog even geduld hebben, wanneer is er duidelijkheid over de beleidsregels kamperen, wanneer zijn de afspraken over terrassen gereed, hoe zit het met het standplaatsenbeleid?

   Antwoord:

Kamperen

In oktober (2026) wordt het definitieve beleidskader kamperen, inclusief reactienota zienwijzen, ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Na vaststelling van het beleidskader worden er beleidsregels opgesteld. Het streven is om de beleidsregels voor het seizoen van 2028 vast te stellen.

Terrassen

Het streven is om de beleidsregels terrassen voor het seizoen van 2027 vast te stellen.

Standplaatsen

Het ontwerp beleidskader standplaatsen is gewijzigd wegens een uitspraak van de raad van state over een vergelijkbare situatie elders. Het gewijzigde ontwerp beleidskader standplaatsen wordt (hopelijk) eind 2026 nog aangeboden aan de gemeenteraad. Het streven is om in 2027 het definitieve beleidskader vast te stellen, en zo snel mogelijk daarna de bijbehorende beleidsregels. Dit wordt waarschijnlijk 2028.

9. Aanbesteding strandveiligheid: zijn er nog meer aanbestedingen voorzien in 2027? (pag. 15)

   Antwoord:
   Nee.

10. Programma Onderwijs en Cultuur:
    a. Welke onderwerpen komen aan bod in de Lokale Inclusie Agenda?
    b. In 2025 waren er 12 meldingen van discriminatie, wat zijn dit voor meldingen, waar zijn deze meldingen binnengekomen, waarom is niet opgenomen dat gestreefd wordt naar een significante afname van het aantal meldingen?
       Op dit punt werken we samen met de stichting Tumba. Zijn voor een deel bij ons binnengekomen en voor een deel bij deze stichting.
    c. Et aantal klachten overlast evenementen is niet inzichtelijk, hoeveel (digitale) zijn er binnengekomen in het eerste halfjaar van 2026? (Het is ons bekend dat inwoners digitaal klachten hebben ingediend.)
       Uit het meldingensysteem met betrekking tot evenementen blijkt dat er tot 1 juli maar 1 klacht over een evenement bij de gemeente is binnengekomen.
    d. Pag. 32-33: In de tekst ‘wat mag het kosten’ wordt gesproken over extra middelen in 2027, dit is niet zichtbaar in de tabel. Waarom is deze toename niet verwerkt?
       Deze toename ten opzichte van de begroting 2026-2029 betreft de ramingen van de Dienst Noardwest Fryslân. Deze zijn wel verwerkt in de tabel. Zie voor de vergelijkbare ramingen bladzijde 55 van de begroting 2026.
    e. Wordt overwogen het gemeentelijk historisch archief digitaal beschikbaar en doorzoekbaar te maken? Is er een koppeling met de databank Erfgoed Terschelling voorzien? Zo nee, waarom niet?
    f. Erfgoed Terschelling wordt verder uitgebouwd, wanneer wordt de gehele databank digitaal doorzoekbaar? Kunnen we straks op namen of plekken door alle documenten heen zoeken? (transcriberen: de informatie op de scans wordt op een geautomatiseerde manier omgezet naar een tekst die door de computer gelezen kan worden, een scan is alleen maar een kopie)
       Op dit moment wordt er een tussentijdse evaluatie inclusief extern advies opgesteld. Centrale vraag daarbij is op wat en op welke wijze voortgang haalbaar en mogelijk is. Medio Q2 2027 wordt u over de voortgang, en eventuele wijzigingen betrokken/ geïnformeerd

11. Programma Sociaal Domein:
    a. Aanpak terugdringen wachtlijst huishoudelijke hulp wordt gemist, kan dit speerpunt worden toegevoegd?

    Waaruit bestaan de baten WMO, Participatie en Inkomen (tabel pag. 33)?

    Antwoord:

    De baten WMO hebben betrekking op beschermd wonen, de eigen bijdragen voor vervoer en de eigen bijdragen CAK. De baten Participatie betreft de sociale werkvoorziening. De baten Inkomen is de BUIG uitkering die de gemeente van het Rijk ontvangt.

b. Pag. 38: 0 inwoners zijn bereikt met een energieadvies; hoeveel adviezen zijn er uitgebracht door de huidige energiecoaches?

    Antwoord:

    U heeft gelijk: de energiecoaches hebben de afgelopen vier jaar naar schatting 150 tot 200 huishoudens bereikt met een energieadvies of ondersteuning bij het aanvragen van een subsidie. Daarnaast heeft de gemeente in 2025 € 2.258,- ingezet voor de ondersteuning van inwoners met energiearmoede. Met deze middelen zijn uiteenlopende praktische maatregelen gefinancierd, variërend van een dorpelstrip tot de aanschaf van een wasmachine. Verder zijn in 2026 tot nu toe circa 54 subsidies voor isolatiemaatregelen verstrekt. Omdat deze subsidieregeling nog openstaat, zal dit aantal naar verwachting verder toenemen.

12. Op meerdere plekken wordt aangegeven dat er jaarlijks wordt geïndexeerd waarbij gesproken wordt over een jaarlijkse verhoging met 2% (toeristenbelasting), maar ook wordt her en der gesproken over CPI-percentage CBS, inflatiecorrectie en dan zijn er vast nog meer mogelijkheden. Waarom wordt er niet gekozen voor de CPI in alle voorkomende gevallen?

    Antwoord:

    Over het algemeen wordt de standaard CPI (consumentenprijsindex) gehanteerd. Er zijn echter verschillende afspraken over het compenseren van inflatie omdat de inflatie verschilt per onderwerp. Zo wordt bijvoorbeeld de jaarlijkse bijdrage aan het zwembad verhoogd met de CPI voor accommodaties, een specifieke index van het CBS die doorgaand hoger is dan de standaard CPI. (In dit geval ten tijde van het schrijven van de Begroting voor 2027). Voor de jaren na 2027 wordt met een gemiddeld rekenpercentage van 2% gerekend. Dit is een inschatting van de mogelijke toekomstige stijging.

13. Veel organisaties hebben te maken met een terugloop van vrijwilligers, waar is de eenmalige waarderingsbijdrage voor vrijwilligersorganisatie op Terschelling opgenomen in de begroting?

    Antwoord:

    Een dergelijke bijdrage wordt gedekt uit het beschikbare budget voor leefbaarheid binnen het programma Onderwijs, Sport en Cultuur.

In het overzicht gebouwen missen de havengebouwen, kan dit gecorrigeerd worden?

Antwoord:
Dit betreft de categorie Overig op bladzijde 76.

14. Wat is de stand van zaken verkoop gemeentelijk vastgoed?

Antwoord:
M.b.t. gemeentelijk vastgoed wordt momenteel een overall beeld gemaakt. O.b.v. die inventarisatie worden lopende besluiten vervolgd en nieuwe besluiten genomen. De raad wordt hierin betrokken.

Wordt er een grondbeleid ontwikkeld?

Antwoord:
Dat staat op de agenda voor 2027. Plan van aanpak wordt Q1 2027 verwacht.

15. De besteding van de opbrengst toeristenbelasting ontbreekt, kan een overzicht worden toegevoegd?

Antwoord:
De toeristenbelasting is meer een algemeen dekkingsmiddel. Hiermee is worden de inkomsten bijvoorbeeld gebruikt voor zwembad, fietspaden, haven en overige faciliteiten op het eiland. Een directe relatie tussen opbrengst en zuiver toeristische bestedingen is er niet en is ook niet verplicht. Het overzicht met bestedingen is daarom niet opgenomen in de begroting.

De toeristenbelasting wordt verhoogd met één euro per persoon per nacht naar € 3,40 om de grote opgaven waar Terschelling voor staat (zoals investeringen in de haven en woningbouw) mogelijk te maken.